

УДК 633.14:633.1:559:632.952

Судденко В.Ю., науковий співробітник

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України

e-mail: mironovka@mail.ru

УРОЖАЙНІСТЬ ТА ПОСІВНІ ЯКОСТІ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ОБРОБКИ ПОСІВІВ ФУНГІЦИДАМИ

У зоні Правобережного Лісостепу провідною зерновою культурою є озима пшениця, яка за потенціалом продуктивності переважає інші зернові і складає основу формування хлібного балансу регіону.

В останні роки фітосанітарна обстановка на посівах зернових культур, у тому числі ярої пшениці, погіршилась. Це зумовлено загальним зниженням рівня агротехніки та порушенням технології вирощування. В інтегрованих системах захисту пшениці ярої від шкідливих організмів значну питому частку займають хімічні засоби захисту.

Основним завданням наших досліджень було встановити урожайність та посівні якості насіння залежно від обробки посівів фунгіцидами в період весняно – літньої вегетації.

Дослідження проводились в 2012-2016 роках на дослідному полі Миронівського інституту пшениці імені В.М. Ремесла. Сівбу проводили селекційною сівалкою по попереднику соя, норма висіву – 5 млн. схожих насінин на 1 га. Посіви обприскували фунгіцидами на IV та VIII е.о. У лабораторних умовах у зібраного насіння з дослідних ділянок, визначали активність кільчення за методикою М. М. Макрушина, енергію проростання, лабораторну схожість, масу 1000 насінин – за ДСТУ 4138-2002.

Результати досліджень показали, що при застосуванні фунгіцидів на посівах (на IV е.о. та VIII е.о.) підвищувалась урожайність пшениці

м'якої ярої в сорту Елегія миронівська на 0,40 – 0,53 т/га, а в сорту Сімкода миронівська на 0,47 – 0,52 т/га. Кращі результати були отримані при дворазовому їх застосуванні на IV е.о. і VIII е.о. На цих варіантах урожайність зерна становила у сортів Елегія миронівська – 4,83 і 4,85 т/га та Сімкода миронівська – 4,54 і 4,57 т/га відповідно до контрольних варіантів (без обробки). Лабораторні аналізи показали, що обприскування посівів фунгіцидами сприяло підвищенню крупності насіння. У порівнянні з необробленими посівами у варіантів із застосуванням фунгіцидів маса 1000 насінин зростала в досліджуваних сортів за роки досліджень у сорту Елегія миронівська на 1,9 – 2,2 г, а в сорту Сімкода миронівська на 1,8 – 2,5 г.

На варіантах з обробкою посівів ярої пшениці активність кільчення підвищувалась у вирощеного насіння від 5 до 7% у сорту Елегія миронівська та Сімкода миронівська від 3 до 5%. Щодо показників енергії проростання, лабораторної схожості, довжини колеоптиле і кількості первинних зародкових корінців виявлено лише тенденцію до їх зростання порівняно з контролем.

Таким чином, застосування фунгіцидів на посівах ярої пшениці підвищує не лише урожайність, але й посівні якості вирощеного насіння, що свідчить про особливу доцільність використання цих засобів захисту і на насінницьких посівах.

УДК 633.11:632.7

Судденко Ю. М., наук. співроб. відділу захисту рослин

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України

e-mail: suddenko.j@gmail.com

ВПЛИВ ПРЕПАРАТІВ ІНСЕКТИЦИДНОЇ ДІЇ НА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ

Проблема виробництва високоякісного зерна пшениці озимої в умовах виходу України на міжнародні ринки має дуже актуальне значення, тому що залежно від якості зерна визначається його вартість, умовно чистий прибуток і, відповідно, економічна доцільність того чи іншого технологічного прийому та моделі технології в цілому. Серед низки чинників, які негативно впливають на якісні показники не варто забувати про пошкодження зерна шкідниками. Особливо небезпечними в цьому плані є не лише хлібні клопи (зокрема клоп шкідлива черепашка), а й всі фітофаги, які відно-

сяться до сисної групи. Не є винятком і трипс пшеничний.

Вивчення впливу інсектицидів на якість зерна пшениці озимої здійснювали на сортах Оберіг Миронівський та Берегиня миронівська. Обприскування посівів пшениці проводили на початку молочної стиглості зерна культури. Варіанти дослідів включали препарати з різних класів хімічних сполук: фосфорорганічні інсектициди – Бі-58 Новий, 40 % к.е. (диметат, 400 г/л) (еталон); комбіновані інсектициди – Енжіо 247 SC, к.с. (лямбда-цигалотрин, 106 г/л+тіаметоксам, 141 г/л); синтетичні піретроїди